

Дюаъ къабул ап'бан эдебар

АЛЛАГЪУ ТААБЛАЙИ ИХЪ ДЮАЪ КЪАБУЛ АП'БАН БАДАЛИ, ФИЦДАР СЕБЕБАР А?

Ухъуз «дюаъ» к'уру гаф кми-кмиди ебхъури шулхъуз, гизафси мусурман жамъаът уч духънайи йишварихъ: мистаъ жвумийин гъудгнихъ, зикриъ, мавлиддиъ, тазиятдиъ, яшнаъ айирикани, ясана ужуб тербия айи касдикан дюаъ ап'уб ккун ап'руган.

Фатима Мягъяммадрасулова

Амма дюаъин мянайикан ва фила думу ап'уб ужу вуш, гъаддикан гизафдариз ужуйи аьгъдар. Гъацира, Аллагъди ﷻ къабул дап'ну, дидиз жаваб тувбан бадали, фици дюаъ дап'ну ккундушра аьгъдар. Гъаци вуйиган, ухъуз варидализ мянфяаът, берекет хъпан бадали, дюаъйикан ктибтидихъ. Бязи вахтари ухъу, гизаф ражари Аллагъдикан ﷻ ккун ап'бан къяляхъ натижа дархъиган, миж кадаб'ну умудсуз шулухъа. Фу гъабхъишра, фу гъялнаъ ашра, Къудратлу Аллагъ ﷻ ухъу халкъ гъап'ур вуйибдикан, фу гъабхънуш, фу шулаш ва фу хъуз ккимиди вуш Дугъаз варибдикан аьгъюваликан ухъу гъархну ккундар. Гъаддиз, шлиз фу ужу вуш, Сар Аллагъдизт'ган гъайри, шлиз аьгъяхъа? Саризра! Эгер Аллагъди ﷻ ихъ дюаъиз жаваб тувурдаш, Дугъаз ебхъурдар к'ури ваяки Дугъу ухъу хъолакк дидисна к'ури, фикир дап'ну ккундар. Аллагъу Тааблайи ихъ дюаъирииз, ккарагъаз жаваб тутрувуб мумкин ву, гъациб дюшюшдиъ, дидкан ухъуз, ихъ дюн'айин ва Ахиратдин умрииз зарар айиган. Амма ихъ дюаъ хабарсузди, фикир тутрувди гъубзидар. Ухъу дюаъ дап'ну гъаму дюн'айиъ жаваб тутрувубдихъанди, иншаАллагъ, Аллагъди ﷻ Ахиратдиъ ухъуз гунгъарин аьфв ап'иди, гъаз гъапиш дюаъра Аллагъдиз ﷻ гъап'у ибадатси гъисаб шула.

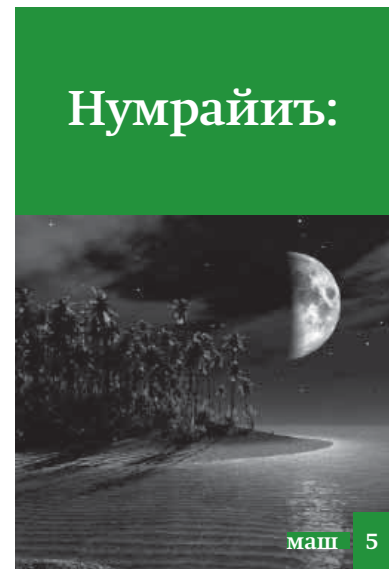
«Дюаъ» гафнан мяна
«Дюаъ» к'уру гафнан мяна т'ийин ап'ури, аль-Хат'абди гъап'ну: « Дуаъ» к'уру гафнан

мяна Аллагъдикан ﷻ чаз гъайгъушин, кюмек ккун ап'уб ву. Дюаъин асул мяна, ихъ Аллагъу Тааблайиъ мюгъаж'вал айиб, ухъу къувватсузар вуйиб ачухъ ап'уб ву, думу лук'валин лишан ву ва лук'ру чан зяифваликан туврайи мялумат ву. Ва гъацира Аллагъдин ﷻ т'яриф ап'уб ва Дугъан жумартваликан к'ваин ап'уб ву. Аллагъу Тааблайи дупна (мяна): «Узу к'ваин ап'инай (ибадат ап'ури, дюаъ ап'ури ва гъ. ж.) ва Узу учвур к'ваин ап'идиза (саваб тувдизачвуз)» (сура «Аль-Бакъара», 152-пи аят). Жара аятдиъ Аллагъу Тааблайи дупна (мяна): «Дугъриданна Аллагъ ﷻ гизаф к'ваин ап'ру мусурман ч'вирииз ва ч'ирииз Аллагъдин ﷻ багъишламиш'вал ва пешкешар гъазур дап'на» (сура «Аль-Агъзаб», 35-пи аят).

Сабсан аятдиъ Аллагъу Тааблайи к'ура (мяна): «К'ваин ап'ин яв Аллагъ ﷻ к'ваан, сикинди ва гуч'вал кади, гвач'нинган ва хябяхъган, ягъал сесниинди дарди, ва Аллагъ ﷻ к'ваин ап'уз магъархан» (сура «Аль-Аъраф», 205-пи аят).

Къур'андиъ ва гъадисариъ дюаъйикан фу дупна?
Аллагъу Тааблайи Къур'андиъ дупна (мяна): «Эгер увхъан (я Мугъяммад) Йиз лук'ари Узкан гъерхиш, Узу багахъ вуза, дурари узкан ккун ап'руган, жаваб тувурза. Гъит дурари Узкан ккун ап'ри ва Узухъ хъугъувал давам ап'ри, ва гъадмуган дурар гъякъ рякъ'ин хъиди» (сура «Аль-Бакъара», 186-пи аят).

Аль-Исраъ валь-Мигъра

ДУМД-дин канонический отдели имамарикан ккун ап'ура!

Редакцияйиз кагъаз...

Жвул'арин гъулан аьлимарикан жикъиди

АЛЛАГЪУ ТААБЛАЙИ ИЛИМДИН АБГЪЮВАЛАПАР ЧАЗ ККУНИ КСАРИЗ, ККУНИ ГЪУЛАРИЗ-ШАГЪРАРИЗ ТУВРУ

Аллагъу Тааблайи Чав халкъ гъап'дариз гъарурииз чан ризкъ улупна. Шли-вуш ризкъ бисуру уставал ап'ури, шли-вуш - мялимвал ап'ури ва гъ.ж.

Улихъдин заманайиъ Жвул'арин гъулардин асанан шубуб кесп ади гъабхъну: ругдикан гъабар ап'уб, гъвандин ва гак'влин уставал. Думут'анна гъайри, Табасарандикан вуйи мялуматари шагъидвал ап'урайиганси, XVI – XVII аьсрариъ хайлин гъуларий мистарин багахъ машгъур медресийр хъади

гъахъну. Медресийриъ Ислам диндин аьгъюваларихъна хайлин жорбежур илмарин ва халкъарин культурайин жара аьгъювалар тувуйи. Гъацдар гъуларикан сабунуб Жвулли гъула ву пуз шулу. Мушваъ ужудар адлу аьлимар ади гъахъну. Гъачай дурар к'ваин ап'ухъа: Гъяфиз ибн Магъди ал-Жвулли (1806-1930), дугъан бай Гъажимурад ибн Гъяфиз (1882-1985), Малла Мягъяммад ал-Жвулли (1830-1920), Пирмягъяммад ибн Гъажимьягъяммад ал-Жвулли (1860-1945), Аьзиз ал-Жвулли, Гъажиаьли ал-Жвулли, Къара Гъажии ибн Ражабаьли, Наврузаьли ва гъ.ж.

Гъяфиз ибн Магъди 1806-пи йисан аьдати къялан нежбер, аьлим Магъдийин хизандиъ, Ч'ихарин тухмиъ бабкан гъахъну. Дугъу сабпи илмин аьгъювалар чан адашин хликк гъадагъну, дидин къяляхъ Кюрягъ гъулан машгъур аьлим Рамазан-эфендийин хликк давам ап'уз гъягъюру, хъасин - Гуми гъулан машгъур аьлим Аьли ибн Мурадяли абу Шябандин хликк. Накъшибанди т'ларикъатдин адлу шейх Мугъяммад ал-Ярагъи Кюрягъ гъулаз гъафиган, ибн Магъди дугъахъна гъягъюру ва дугъхъан аьхю берекет гъадабгъуру.

Студентар гъядиз гъягъиди!

Гъаму йисандин асас ляхнарик-кан саб Сулейман Керимовди 100 студентдиз гъядиз гъягъюз мумкинвал тувуб гъабхъну. Дурарикан 50 йишв гъюкуматдин вузари урхурайидариз ва 50 Исламдин вузари урхурайидариз тйин дапна.

Му Сулеймандин терефнаан ахю ужувлан ляхин гъабхъну, гъаз гъапиш, ухъуз агъюганси, гъядиз инсан гъушган, инсан ужуб терефназди илтгиктуру, ужудар ляхнар алуз хъюгъру. Хъа гъам-рар вари клули ади, студентариз мициб мумкинвал тувуб, дурариз ахю вуйи пешкеш алуб, дурар ужувлан терефназди илтгиклуб ву. Гъит Аллагу Тааьлайи дурариз чпин фарз гъяж лайикъ вуйиганси тамам алуз амуру алури! Амин!

Чурубдихъан ярхла йихъ!

Ассаламу алейкум, азиз мусурман гъард-шар ва чйир! Ичв варидарин улубкнайи гирами Ражабдин ваз квантан тебрик алураза. Гъит Аллагъди ихъ гъапу гъуд-гнар, гъидису ушвар, ибадат къабул алури! Гъит Аллагу Тааьлайи гъаму гирами ваз-лихъна вуйи гъюрматнаан, ихъ варидарин гунгъарин афв дапну, ухъу Чаз ккуни лукларикан алури!

Ансар Рамазанов

Гъюрматлу ватанагълийир, гъаму гирами Гъазарин гъюрматнаан учкван чиб-чпиз чуруб дарапуб, чиб-чпиз, гирани гъабхънуш, афв алуб квантан ккун алураза. Гъаз узу му ляхин ккун алура?! Гъаз гъапиш, гъяйифки, аххиримжи вахтари ихъ арайиш чиб-чпиз жюрбежюр чуру ляхнар алурудар, гирнар ктаърудар, кляжар-кюкъяр алурудар, жара касдиз нъягъякъди, хайирсузвалар алурудар гизаф духъна. Му ксариз Аллагу Тааьлайи гъярам дапнайи ляхнарикан хабар адруб агъю шула. Фукъан ухъу гъапишра, ктибтишра, инсанарин юквари дишлади къабул алурадар. Гъази вуйиган, ухъу, инжиг дархиди, тербияйин гафар гизаф текрар дапну ккунду. Гизафдар, фалчйирихъна гъягъюри, чпиз хайир даккнидариз, чпин гъюсудвал айидариз чуру кляжар алури шулу. Хъа дурариз саб ляхникан агъдар. Фукъан уву жарариз чуруб гъапиш, думу вари ухди-къанди увухъна къяляхъ гъибди. Дидкан ухъуз варидариз агъядира хъуз мумкин ву, амма ихъ чуру нафсди, чуру ниятари ухъухъ ужуб фикир алуз гъитрадар. Ражаб тубайин ваз ву, гъази вуйиган му гирами вазли шлубкъан артухъ Аллагу Тааьлайикан ихъ муганаз гъахъи гунгъарин афв алуб ккун дапну ккунду. Ухъук гъарсарик фукъан вушра гунгъар, нукъсанвалар, камивалар кахъук. Ухъхан сарихъанра, узу марциди вуза, дупну, клул за дапну гъягъюз шлурад. Ав, читин вахтар дуфна, амма ухъуз фукъан читинди вуш, гъадмукъадар ибадат алуз, сабур алуз зегъмет дизигну ккунду. Уву фукъан читинвали ади ибадат гъапиш, думу Аллагу Тааьлайин багахъ гъадмукъадар заанди хъибди. Хъа узу гизаф макъалйири ахю гунгъарихъан, фалчйирихъна гъягъювалихъан, жара касдиз чуру ният ади, саб ляхин алубахъан ярхла йихъай клури, текрар алури шулза. Ав, инсандин юкв клару дубхънайиган, дугъу ухъу клурайиб, ебхурайиб къабул алурудар, амма хъасин къан шулу, фукла дигиш алуз вахт гъудрубзура мумкин ву. Жвуваз даккниб жараризра ккун дапну ккундар. Пайгъамбарин гъядисдиш дупнаки: «Жвуваз ккуниб жараризра ккун дарапдикъан гагъди, инсандин иман камил даршул». Магъа, гъюрматлу мусурман, эгер ухъу фалчйирихъна гъягъюри, жарадариз чуру ляхнар алураш, диди ихъ иман камил дарувал улупура. Хъа гъамус гъацдар алурудари фикир алури чпин имандикан. Ухъуз агъюганси, иман ижмиб дарш, вари дюшюшариш читинди шулу, гъятта инсан кечмиш шлу дюшюшаришра. Хъа инсан имансузди кечмиш гъахъиш, дугъан Ахират читинуб хъибди, дугъхан Мункар ва Накир малаикари тувру суалариз жаваб тувуз хъибдар. Аллагъди ихъ ухъуз тавфикъвал туври! Амин, я Мужиб!

Вариурусиятдин жигъил аьлимарин ва гъяфизарин конкурс

18-19-пи майдиш Хасавюрт шагъри Саидбег Даитовдин ччурнахъ хъайи Исламдин универститдиш 10-пи Вариурусиятдин жигъил аьлимарин конкурс клули гъубшну.

Конкурсдиш Урусиятдин жюрбежюр вузари урхурайидар иштирак гъахъну. Му серенжемдиш гъацра жара гъюкуматаринан дуфнайи хъларра иштирак гъахъну. Конкурсдин оргкомитетдиш Духовный управлениейин,

С.Даитовдин ччурнахъ хъайи универститдин ва жара вузарин аьлимар дахил шулайи. Хъа оргкомитетдин клули айир ДУМД председател, муфтий Агъмад-гъяжи Абдулаев вуйи; оргкомитетдин председател ИУСД-дин проректор Э.М. Ягъяев. Конкурс клули гъабхъан комиссияйин клули айир ИУСД-йин ректор А.М. Исаев вуйи.

Конкурс исихъ улупнайи номинацияйириш гъабхъну:

- гъудган,
- гъифз,
- диндин илмар.

Гъалиб гъахъидариз ужудар пешкешарра гъазур дапнайи. Сабпи пешкешар: «Диндин илмар» номинацияйиш – («Фольтсваген») машин, «Гъифздиш» - 3000 долл., «Гъудгъниш» - 1500 долл.

Конкурсдиш гъалиб гъахъидар. «Гъудгъниш» номинацияйиш:

1. Ибрагъим Асгъябов, ЧР, Нойбер гъул,
2. Тимирхан Гъясанов, РД, Губден гъул,
3. Абдулмажид Абдулмажидов, РД, Тлох гъул.

«Гъифз» номинацияйиш:

1. Гъюсейн Рабаданов, РД, Новокостек гъул,
2. Мягъяммад Аьлиев, РД, Кироваул гъул,
3. Абдулла Илясов, РД, Губден гъул.

«Диндин илмар» номинацияйиш:

1. Аьгъмад Муртазалиев, РД, Хасавюрт шагъур, «Ашари» медресе,
2. Асадула Имамалиев, РД, Хасавюрт шагъур, «Ашари»,
3. Мягъяммад Абдурашидов, РД, Хасавюрт шагъур, «Ашари» медресе.

Китайдин чуру хабар

56 йисаь айи жилири гизаф йисари базарариш инсанарин йикк масу туври гъахъну. Китайдиш сар касди жигъилар йихури, дурарин йикк базарариш масу туври гъахъну.

«Вести.Ру» сайтди, 56 йисаь айи Чжан Юнминди, 19 йисаь айи жигъил кас йивну гъакну, клури гъидисган, дугъан хулаь инсанарин улар гъидихъну, клури хабар тувра. Дугъу гизаф йиса-

ри мицдар пис ляхнар алури, хъа чав гъийихдарин йикк чан курцлариз туври, имбубсана сабдиканра хабар адру инсанариз масу туври гъахъну. Гъамус думу кас дидисну, дугъу гъаз думу ляхнар алури гъахънуш ва дугъу швнур кас гъийихнуш, агъю алура.

Дупну ккундуки, му кас улихънаси инсан йивну йиклувалин 20 йисанкъан дустагъ гъапуру ву.

Учредитель
Благотворительный фонд «Путь».
Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана

Редакционный совет
Председатель редакционного совета
муфтий РД
Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ

Заместитель муфтия РД
Махди-хаджи МУТАИЛОВ

Главный редактор
Айна (Патимат) ГАМЗАТОВА

Редактор
Ансар РАМАЗАНОВ

Канонический редактор
Мухаммад-Рамазан РАДЖАБОВ

Корректор
Шарафудин ДАШДЕМИРОВ

Художник
Саид САИДОВ

Дизайн, вёрстка
Лейла ГУСЕЙНОВА

Менеджер
Абдусабир АХМЕДОВ
При перепечатке ссылка обязательна.
Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам».

Газета зарегистрирована Федеральной службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций.
Свидетельство о регистрации
ПИ № ФС 77-42079
от 24 сентября 2010 г.
Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу:
пр-т Акушинского, 20. Заказ № _____

Тираж 2.750 экз.

Сдано в печать 31 мая 2012 г. в 20:00

Адрес редакции
367015, РД, г. Махачкала,
ул. Аскерханова 13а.
Тел.: (8722) 51-85-22.

По вопросам подписки и доставки
обращаться по телефонам:
по Республике Дагестан – 8-988-699-28-24
по г. Махачкале - (8722) 914-222.
E-mail: info@assalam.ru; www.assalam.ru

Дюаь къабул апІбан эдебар

1 «

Гирами Кьур'андиъ дупна (мяна): «Ккун апІнай Аллагьдикан ۞, Дугьу учвуз Чан жумартваликан багъиш апІбан бадали. Дугьриданна, Аллагьдиз ۞ гьарсаб ляхникан агъя (гьелбетда ичв тІалабарикан)» (сура «Ан-Ниса», 32-пи аят).
Пайгьамбари ۞ гьапну: «Дюаь – хьугьру касдин яракь, диндин даягь, заварин ва жиларин акв ву» («Джами-уль-агьядис», 12408).

Дюаь къабул апІбан бадали чарасуз вуйи эдебар ва себедар.

- 1) Аллагьдихьна ۞ ихласвал хьуб;
- 2) Дюаь къабул гьапІниз, кІури, ижмиди хьугьвал хьуб;
- 3) Ижмиди тІалаб апІуб ва гьялак дар хьуб;
- 4) Дюаь апІру вахтна юкІв сикинди гьибтуб;
- 5) Аллагьдиз ۞ шадвалигьра, читин-валигьра ккарагуб;
- 6) Лап ягьал сесниинди дарди, цїибди ебхьури ккарагуб;
- 7) Жарариз зарар шлуб ккун дарапІуб;
- 8) Чав гьапІу гунгьар кул'ин дидисну, дурарин аьфв апІувал ккун апІуб;
- 9) Аллагьди ۞ ухьуз туву ужувлар тасдикь апІуб ва дурарихьан Дугьаз тяриф ва гьямд апІуб;
- 10) Вари чак кайи буржар къяляхь тувну, дурарихьан туба апІуб;
- 11) Аллагьдикан ۞ шу-шубуб ражари ккун апІуб;
- 12) Дюаь апІруган, кьиблайизди илтІикІуб;
- 13) Хилар ккидисуб;
- 14) Цїина жвуваз ккун апІуб, хьасин имбудариз;
- 15) Аллагьдин ۞ гьозел ччвурарин,

- вая ужудар ляхнарин гьюрматнаан ккун апІуб;
16) Дюаь апІурайирин алабхьру палат, ипІруб ва убхьруб гьялаллинди гьазанмиш дапІнайиб вуди хьуб;
17) Гунагьнан ляхнарикан, ясана мирасвалин аьлакьйир чІюргьбакан ккун дарапІуб;
18) Дюаьийи ихтияр айи ляхнарин саргьятарилан улдудучІуб (мисалназ, Аллагьди ۞ увкан пайгьамбар апІуб ккун дарапІуб);
19) Ужувлар апІуб ва жарадар чиркин ва ихтияр адру ляхнарихьан ярхла апІури хьуб;
20) Ихтияр адру вари гьяракатарихьан ярхла хьуб.

Аллагьди ۞ дюаь къабул апІру вахтар, аьгьвалатар ва йишвар.

- 1) «Лейлят-уль-къадр» йишвну;
- 2) Йишвандин шубубпи пайназ;
- 3) Гьаригьан апІру фарз гьудгнарин къяляхь;
- 4) Экбринна къаматдин арайиъ;
- 5) Мархь убгьруган;
- 6) Мусурмаринна душмарин дестйир дьвдиъ гьярхьу вахтна;
- 7) Зам-замдин шид убхьру вахтна, кІваз марцид ният ади гьабхьиш;
- 8) Сужда апІруган;
- 9) Йишвну уягь гьахьиган;
- 10) Йишвну гьудгнин джикІну дахьну, ва гьадму ният ади гьудужвну, Аллагьдикан ۞ тІалаб гьапІган;
- 11) Дюаь апІруган «Ля илягьа илля анта субгьянака инни кунту мина-ззалимин» урхуб;
- 12) Мусурман кас кечмиш гьахьиган инсанари гьапІу дюаь;
- 13) Гьудган апІруган, аьхиримжи аттагьиятдиъ Пайгьамбарина ۞ сала-

- ват урхбалан къяляхь гьапІу дюаь;
14) Сар мусурман касди, тмунур багахь хьадруган, гьадгьаз;
15) Аьрафайин йигьан, Аьрафа дагьдин;
16) Рамазандин вазли;
17) Мусурман жямьяьт Аллагь ۞ бадали вуйи мажлисназ уч духьнай вахтна;
18) Фициб–вушра бедбахтвал улубкьган: «Инна лиллягьы ва инна иляйгьы ар-ражиуна, аллагьумма уьжурни фи мусибати вахлюф ли хайран мингьа», дюаь урхуб
Мяна: «Дугьриданна ухьу Аллагьдихьан ۞ вухьа ва Дугьахьна къяляхь хьадакидихьа. Я Аллагь, гьаму улубкьу хажалатнан узуз саваб тув, ва мидин къяляхь узуз думутІан ужуб тув»;
19) Зулмикк ккайири чаз зулум апІурайириз дюаь гьапІган;

- 20) Абйир-бабари чпин веледариз, ужуб вушра, харжиб вушра дюаь гьапІган;
 - 21) Рьякьюь айиган;
 - 22) Ушв дибиснайиган гьибтайизкъан;
 - 23) Ушв дибиснайири ушв гьибтру вахтна;
 - 24) Мюгьтаж'вал айиган, ва лап гьагьы аьгьвалатназ айиган;
 - 25) Гьякьлу гьякимдин дюаь;
 - 26) Ужур веледдин чан абйир –бабариз вуйи дюаь;
 - 27) Гьудгнин жикІбан къяляхь;
 - 28) Гьяж кІули гьабхурайган кекІлер кІатІахьру вахтна;
 - 29) Кябайин айтІ;
 - 30) Сафа дагьдин.
- Гьит Аллагьу Тааьлайи ихь гьарсарин дюаь къабул апІри ва гьит Дугьу ухьу, ихь варидарин иман ижми дапІну, Чаз багахьлу лукІарикан апІри.

Аьхю зарарнан ляхин

«АРАГЬ МУБХЪАНАЙ, ДИДКАН САБ МЯНФЯАЪТ АДАР - АНЖАГЬ ЗАРАРТІАН. ЛИГАЙ УЗУХЬИНДИ, ЭГЕР АРАГЬ ДАЙИШ...»

Ич гьисабариинди, инсан сабпи ражари арагь убхьуз чпин хулаз хьюгьру, ва думура жигьил вахтари. Шли-вуш, думу фициб-вуш лигурза, кІури убхьуру, шлисана, арагь убхьрудариз ухшар хьуз, кІури, хьа саспи дюшюшариъ абйир-бабарира кмиди чпин веледариз арагь убзру, ифдиз ужуб ву кІури. Аммаки вари наркологари думу ляхин апІуз хай шулдар кІура. Бицир чан яшариъ фунуб вушра ляхнихьна ухди вердиш шулу. Гьацци вуйиган, дугьан жандак арагьдихьна дишлади вердиш шулу ва диди яваш-явашди бицирин жандак чІур апІуру.

Аьгьмад Алишаев

Тимур, 40 йис, пияниска:

- Ич хулаз гьарган арагь убхьури шуйи. Инсан бабкан гьахьы йигьан, машкврари, адашихьна дустар, багахьлуири гьафиган, думу вахтна адаш заводдиъ кІулин инжинерди лихурайи. Арагь ич хулаз затра жиниди шулдайи, думу гьарган хулаз шуйи. Саб ражари адашин дустарикан сари узуз арагь убзнийи. Ав, узуз къабул гьабхьунуз, гьубхьунза ва саризра фукла аьгью гьабхьундар. Хьайигьан, гьачІинган гьудужвну, школайиз гьушунза, думуган кьюбпи классдиъ урхурайза. Думуган йиз кІулин фикир ужуб вуйиз. Мьялимди фукьан читни ихтилат ктибтишра, кІваинди гьубзуйиз. Адашин дустари узу къабулди вуйи, ва дурарихьди узу арагь убхьурира гьахьунза. Магьа гьамци саб йишвахь варж гьирам убхьури, жара йишвахь саб рюмка убхьури, му ляхнихь хьюгьюнза (машназ инчІ ади).

- Абйир-бабари фу кІуи? Дурариз дидкан хабар адарди хьуз мумкин дар аьхир, гьятта чпин веледди аьхюдарихьди убхьури дуструган. Дурари уву думу ляхнихьан хьадауз зегьмет зигуйин, ясана уву думу ужуб ляхин дарубдикан фикир гьапІундайва?

- Ваъ, гьятта цїиб аьхю гьахьиган, холодильникдин адабгьну убхьури шуйза. Адашин гьарган думу хулаз шуйи. Дугьаз хьади гьюрора шуйи, фицики думуган адаш директорин заместительди лихурайи. Узу эдебсузди багьа жюрейин коньякар, арагьйир гьадагьну хьади гьюруган, адашиз аьгью гьабхьну, амма дада узхьанди вуйи ва гьарган адашиз, уву дустарихьди дубхьну дуфнава, кІури шуйи. Рьякьру

гьялариан, дадайин, узу дицдар ляхнар апІур кІури, хиял дайи.

Хьасин узузра арагь убхьру дустарихьди дусуз аьшкьлу гьабхьунуз, дурарихьди гаф-чІал апІузра рьягьятди шуйи. Вахтарилан шубарра гьюз хьюгью, ва душвахь шампанский хьтарди фици шулухьа?! Магьа саб ражари саб гьациб компанияйигь гьапІу чІуру ляхниан дустагьдиъ ахьунзу. Абйир-бабарра узу бадали гьайгьударвалиъ жаргьури гьахьну, думуган гизаф вахтна дустагьди гьахьундарзу. Амма удучІвну саб гьафтайилан, узу саб мутму гьитІибкІган, хьанара гьидисунзу. Пиянди айзу, узухь пул хьади вушра, гьациб ляхин гьабхьунзхьан, аьгьдарзуз, фу гьабхьнуш... Адаши дадайиз, гьаму ляхин увхьантина гьабхьиб ву, кІури, тягьнйир йивури шуйи, гьаз гьапИш узу гьапІу шулугьариан дугьазра ляхниъ илзигуйи - думу вахтари нягьакьваларихьан жаваб тувуз читиди вуйи.

- Узуз аьгьюбдиинди, дустагьдиз арагь гьабхуз гьитурдар, гьацци вуйиган дидкан айи зарарнакан фикир апІузра вахт шулу. Яв кІулиз, думу ляхнихьан хьадакьну, ужуб уьмрихьна гьидиза, кІуру фикрар гьафундарин?

- Хай шулдар, амма увуз ккундуш, ва хилиъ пулра аш, думу ляхин апІуз шлуб ву. Душваз гизаф чІурувалар гьахьунуз ва душв'ан гепатит уьзур кади удучІвунза. Узу дустагьдиъ айиган, адаш, юкІв иццури кечмиш гьахьну. Амма дадайи ужудар духттар дагну, узу больницайиъ фаркьат гьапІу. Душваз узу узуз къисмат шлу хпирихьди гьюрюшмиш гьахьунзу. Думу гьадму больницайиъ медсестради лихурайи. Гьамци хпирра гьахунза.

► 7

Жвул'арин гъулан аълимарикан жикъиди

1 « Дугъу чаз гъацира илимдин аъгъювалар гъадагъуз Табасарандиъ ва гъунши мягъларидъ айи аълимарихъна гъягъюру. Дугъу чаин али хъубпи фарз - «Гъяжра» 1890-пи йисан тамам гъапну. Гъяждидъ дугъахъди Ккувигъ гъул'ан вуйи аълим Насруллагъ ва дугъан бай имам Къязи-Мугъяммад, Уртлларин гъул'ан вуйи аълим Къурбанаълира хъади гъахъну. Дурарин гъулаъ айи халра шубуб мертебейинуб вуйи, ва гъацира дугъан ахъю китабхана айи. Китабханайиъ 100-дихъна китабар ади гъахъну тап 90-пи йисаризкъан, хъасин хутларгудлари мугъаз-тугъаз туври, дурар имдар. Гъяфиз ибн Магъдийиз юкъур велед айи: Гъяжимурад, Гъяжирамазан, Фатимат ва Мугъяммад. Дугъу муариз варидариз илимдин аъгъювалар тувру, хъа адашин рякъ гъибисур Гъяжимурад гъахъну. Дугъу гъулан имамвалра аплури гъахъну. Гъулаъ айи аълимарин арайиъ наразивал дархъбан бадали, 1930-пи йисан чпин гъулан аълимарин ва жямаятдин разивалиинди имамвал аплуз Кюрягъ гъулан аълим Жабраилиз теклиф дивру ва дугъу душваъ 1940-пи йисазкъан имамвал аплуру. Дугъан къяляхъ хъуд йисанкъан имамвал чпин гъулан аълим Пирмягъяммад ибн Гъяжимягъяммади аплуру. Ахиримжи 1945-1985-пи йисари Жвулли гъулан имамвал Гъяжимурад ибн Гъяфизди аплуру.

Гъяжимурад ибн Гъяфиз

Гъяжимурад ибн Гъяфиз абу Магъди ал-Жвулли 1882-пи йисан бабкан гъахъну. Дугъура сабпи илмарин аъгъювалар чан адашин хлики гъадагъуру, хъасин Халагъ гъулан медресейиъ Халил-эфенди ва Нуриял-эфенди аълимарихъ. Думу вахтна душваъ тялимарди ади гъахъну: Рамазан ал-Думурхъили, Аъли ал-Сулантйили, Ханмагъяммад ал-Акъа, Мягъяммад ал-Кюрягъи, Сулейман ал-Цурутйили, Наврузбег ал-Халагъи, Рамалдан-эфенди ибн Шихмягъяммад ал-Бухънагъи.

Малла Мягъяммад

Малла Мягъяммад ал-Жвулли машгъур аълимарикан гъисаб шула. Думу 1830-пи йисан Жвулли гъулаъ Абдуллагъдин касиб хизандидъ бабкан гъахъну. Дугъан адаш Абдуллагъра Табасарандидъ машгъур аълим вуди гъахъну. Малла Мягъяммадди сабпи илмарин аъгъювалар чан адашин хлики гъадагъуру, хъасин Ашагъа-Стъалигъ урхувал давам аплуру. Хъасин думу къюб мягъялин къази гъахъну. Мугъяммад ал-Жвуллийиз лезги, аъзербажан, тюрк, фарс ва аъраб члалар ужуйи аъ-

гъяди гъахъну. Думу гизафси Сиртйич гъулаъ лихури гъахъну. Гъийин йигъан дурарин гъул мусурман аълимарихъди зяифди ву. Аллагъу Тааълайиз варитлан ккунидар диндин аълимар в - дурар Дугъан му дюн'яйиин али вакиларра ву. Эгер саб гъулаъ саркъана Аллагъу Тааълайин вакиларикан адарш, дициб гъул рягъматдихъан ярхла ву пуз шулу, дурар берекетнахъан гъадатнайи фагъирарик мисал шула. Гъаци вуйитан, гъулан жямаятди, сар каскъан илим урхуз гъахъну, гъулаз аълим кадауб чарасуз лазим ву.

Аъзиз ибн Гъяжиаъли

Гъулаъ мист ва медресе тикмиш гъапур муъмин, илимлу кас Гъяжиаъли-эфенди ву. Дугъан бай Аъзизра машгъур аълим вуди гъахъну. Аъзиз ибн Гъяжиаъли 1870-пи йисан бабкан гъахъну. Сифтена-сифте илимдин аъгъювалар чпин адашин ва Гъяфиз ибн Магъдийин хлики гъадагъуру. Дугъу илимдин аъгъювалар Гуми, Кюрягъ ва Халагъ гъуларин машгъур аълимарихъ яркъу ва артухъ аплуру. Гъарсар касдихъ, дустарси, душмнара, имансуз ксарра хъади шулу. 1941-пи йисан дугъан хайир даккни ксарри, дугъу «бандитариз кюмек аплура» дупну, Аъзиз ибн Гъяжимураддилан дапну футнийер, НКВД-йи дидисну, думу дустагъ аплуру. Думу кас къяляхъ гъафундар, шагъидди кечмиш гъахъну. Гизаф заан ва адлу аълимарикан вуди гъахъну Ханмягъяммад-эфенди ва дугъан бай Гъяжиаъли-эфенди. Думу шубуб ражари Маккайиз Гъяждиз гъягъюру, ва шубубпи ражари гъушур гъадушваъ медресейиъ тялимариз дарсар туври гъузру, кечмишра гъадушваъ гъахъну. Саб ражари Уртлларин аълим Ханмягъяммад-эфендийи, Жвулли гъулаъ вяъз-насигъят аплуруган, гъапну: «Аллагъу Тааълайи илимдин аъгъювалар Чаз ккуни ксариз, ккуни гъулариз-шагърариз тувру. Табасарандиз гъилигиш, гъаддарикан сабунуб Жвул'арин гъул вуди гъахъну. Дагъустандиз мусурман илим гъафихъанмина, ичъ гъул гизаф дамахлуди, илимдин аъгъюваларихъна иштагъ ади гъабхъиб ву. Гъамус учву, ихъ абийрин васият ва аманат къваълан гъархну, анжагъ совет илмариндин машгъул духъначва, дюн'яйинубдийин – жикъи вахтанубдийин машгъул духъначва, Ахиратдинуб-даима ккудудубкйруб къвалан гъархну. Аллагъу Тааъла учвухъинди чарасуз цйибтлан ливурадар, Дугъаз ярхла гъахъи ксарин язухъди ву».

Гъибикйур Уртлларин Ханмягъяммаддин бай Абдул Мутъалиб Гъязратйи Аълиев ву.

Кечмиш гъахъи вахтанна Гъиямат йигъан арайиъ айи муддатнакан

Дюн'яйиан гъушдарин къяляхъ Гъиямат йигъазкъан барзах хьибди

Гизафдари «барзах» кйуру гафнаъ, фициб мяна а, кйури гъерхри шулу. «Барзах» гафну, аъраб члалнаан ихъ члалназ таржума гъапган, «жара аплуб, преграда» мяна тувру, хъа Исламдидъ думу кечмиш хъпан къяляхъ Гъиямат йигъазкъан инсандин рюгъ шлу гъял, вахт ву.

Шамиль Зурпукъанов

Аллагъу Тааълайи гъапну (мяна): «Дюн'яйиан Агъушдарин къяляхъ Гъиямат йигъазкъан барзах хьибди» (сура «Муъминун», 100 аят); Накъвдидъ гъарурихъан гъисаб-суал гъадабгъиди: «Фуж вуяв Аллагъ?», «Фуж ву хабар хъади гъафир? (Мугъяммад пайгъамбар), «Яв дин фу вуяв?» ва г.ж. Гъилигиган, муарар рягъти суалар ву, амма гизафдарихъан муарариз жаваб тувуз хьибдар. Му гъисаб-суал гъаруриз, чав хъапну уъмриз дилигну, хьибди. Гунгъар аплури, Аллагъу Тааълайиз аъссивалар аплури уъмур хъапну ксарихъан му суалариз жаваб тувуз хьибдар. Хъа ужуб рякъ хъапну касди Аллагъу Тааълайин кюмекниинди му суалариз жаваб тувди. Гъаму жавабариз лигну, инсанар барзахдидъ къюб гъялназ пай шулу: 1) накъвдидъ аъзабнаъ айидар – му

дережайиз «ас-Сижин» кйуру; 2) женнетдин багъларидъ леззет гъадабгъурайидар – му «аль-Иллиюн» дережа ву. Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Шлиз-вуш накъв женнетдин багъси хьибди, хъа шлиз-вуш жегъеннемдин

ичъси.

Жара гъядисидъ дупна: «Къяфирариз жегъеннем Гъиямат йигъазкъан гъачининганра, хъяхъганра улупури хьибди; фараондихъди гъушдариз ахъю аъзаб хьибди»; «...ужур касдиз женнетдин ракин таплуб ккун апиди ва дугъу женнетдин багъариан гъюру уткан ниърахъан леззет гъадабгъиди...» (Абу Давуд, №4753; имам аль-Гъяким, 1-пи том, 37-39 машар). Гъаму гъядисариан ва зиихъ тувнайи аятдиан Гъиямат йигъазкъан фужкйа Женнетдидъ, ясана жегъеннемдидъ даршлуддин гъаври гъахъунхъу. Аллагъу Тааълайи дупна (мяна): «Дюн'яйиан гъягъбалан къяляхъ Гъиямат йигъазкъан барзах хьибди» (сура «Муъминун», 100 аят).

Хъа фулану кас, чав гъапну гунагъназ лигну, жегъеннемди а, ясана, савабназ лигну Женнетдидъ а кйуру аятарикан ва гъядисарикан улхуруш, дурарин гъарф-гъарфди гъаври ахъну ккундар. Дурарин гъаври шулуки, инсанди фициб гунагъ гъапнуш, ясана фициб ужувлан ляхин гъапнуш, гъадариз дилигну, думу я Женнетдидъ, ясана жегъеннемдидъ хьиди.

Гъит Аллагъу Тааълайи ухъуз Женнетдиз гъягъру ляхнар артухъси аплуз амур аплри! Амин!

Ражабдихъна шябандин ваз ву!

Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Шябандин вазлин имбу вазарихъан вуйи заанвал йиз имбу пайгъамбарин улихъ вуйи заанвалсиб ву. Хъа Рамазандин вазлин заанвал Аллагъдин ﷺ Чав яратмиш гъапдарин улихъ вуйи заанвалсиб ву».

Шябандин вазлиъ апру вари ужударстар ляхнар-гъяракатар завариина гъич саб жюрейин читинвал адарди гъахуз шулу. Ари гъаддиз Шябандин вазлиъ ушв бисуб ужу ву. Шилхъан вари вазлин вахтна ушв бисуз шулдарш, гъит гъадму вазлин эвелиъ шубуд йигъан, вазлин гъацкъялаъ шубуд йигъан ва вазлин ахъириъ шубуд йигъан ушвар дисри. Иллагъки Шябандин вазлин 15-пи йигъан ушв бисбан дережа ахъюб ву.

Пайгъамбари ﷺ гъапиганси, Шябандин вазлин ччвур «таша'аба» кфуру гафналан арайиз дуфнайиб ву, дидин мяна «тарабгъувал» ву, гъадму вазлиъ Уж'вал тарабгъуру.

Шябандин вазлиъ варитган ахъю гъюрмат айи йишварикан саб - Бараатдин йишв - дахил шула. Думу 15-дилан 16-диз вуйи йишваз тядлукъ шула.

Аллагъдихъан ﷺ гуч'вал дапну, лазим вуйиб кфулиъ адабгъури ва гунгъарихъан ярхла шули, шли Шябандин ваз адлу гъапиш, Аллагъу Тааълайи дугъан гунгъарилан хил алдабгъуру ва думу сад йисандин мудатнаъ бедбахтваларихъан ва уьзрарихъан уьрхюру. Шябандин вазли артухъдиси салаватар урхуру: «Аллагъумма салли аъла Мугъяммадин ва аъла али Мугъяммадин ва саллим».

Бараатдин йишв

Шябандин вазлин 15-дилан 16-диз вуйи йишваз Бараатдин йишв кфуру. Бараат «аълакъалу даруб», «бегъемди жара дубхънайиб», кфуру мяна айи гаф ву, гъадму йишван ужудар дару ляхнар-гъяракатар апру инсанар Женнетдихъан ярхла апру, хъа ужудар ляхнар-гъяракатар гъахру ксар - Жегъеннемдихъан.

Гъядисдиъ дупнайиганси, гъадму йишван, диндиз къаршуди вуйидарин, къаст айидарин, арагъ-чъхир убхърударин, багахълуйирихъди вуйи аълакъийр дучюргънайидарин, чпин абийр-бабарихъ хъебебехърударин, къяппавал апрударин, такабур ксарин ва футнакрарин ктарди, вари имбу инсанарин гунгъар аъфв апру.

Ари гъаддиз гъадму йишв Аллагъу Тааъла кфаин апру, къулгъийр- дуюйир урхури адапувал ужу ву. Сабуну гъядисдиъ дупнайиганси, дуюйир къабул апру хъуб йишв а: Жвуми йишв, Мугъяррамдин 10-пи йишв, Шябандин 15-пи йишв, Къурбан-машкквран ва Ушварин вазлин улихъна вуйи йишвар. Бараатдин йишван шубуд ражну «Ясин» сура урхуру: сабпи ражну уьмур ярхи хъуб метлебан ният ади, къюбпи ражну - балйир-къазйирихъан уьрхювал кқун апру ва шубубпи ражну - ужувлар артухъ апрувал кқун апру. Гъарсаб ражну «Ясин» урхбалан къяляхъ, исихъ улупнайи дуюъ урхуру:

Бараатдин йишван ясиндин къяляхъ урхуру дуюъ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ . اللَّهُمَّ يَا ذَا
الْمَنِّ وَالْإِيمَانِ عَلَيْهِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا ذَا الطَّوْلِ وَالْإِنْعَامِ لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنْتَ ظَهَرَ الْأَجِينَ وَجَارَ الْمُسْتَجِرِينَ وَ
أَمَانَ الْخَائِفِينَ . اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ كَتَبْتَنِي

« كَتَبْتَنَا » عِنْدَكَ فِي أُمَّ الْكِتَابِ شَقِيًّا
« أَشْقِيَاءَ » أَوْ مَحْرُومًا « مَحْرُومِينَ »
أَوْ مَطْرُودًا « مَطْرُودِينَ » أَوْ مُقْتَرًا
عَلَيَّ « عَلَيْنَا » فِي الرِّزْقِ فَاْمَحْ . اللَّهُمَّ
بِفَضْلِكَ شَقَاؤَتِي « شَقَاؤَتَنَا » وَ
حِرْمَانِي « حِرْمَانَنَا » وَ طَرْدِي « طَرْدَنَا »
وَ اقْتَارَ رِزْقِي « رِزْقَنَا » وَ أَثْبَتَنِي « أَثْبَتَنَا »
عِنْدَكَ فِي أُمَّ الْكِتَابِ سَعِيدًا « سَعْدَاءَ »
مَرْزُوقًا « مَرْزُوقِينَ » مُوَفَّقًا « مُوَفَّقِينَ »
لِلْخَيْرَاتِ فَإِنَّكَ قُلْتَ وَ قَوْلِكَ الْحَقُّ فِي
كِتَابِكَ الْمُنَزَّلِ عَلَى لِسَانِ نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ
يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَ يَثْبِتُ وَ عِنْدَهُ أُمَّ
الْكِتَابِ . إِلَهِي « إِلَهَنَا » بِالتَّجَلِّي الْأَعْظَمِ
فِي لَيْلَةِ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ الْمُكْرَمِ الَّتِي
يُفْرَقُ فِيهَا كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ وَ يُبْرَمُ أَنْ
تَكْشِفَ عَنِّي « عَنَّا » مِنَ الْبَلَاءِ مَا أَعْلَمُ
« نَعْلَمُ » وَ مَا لَا أَعْلَمُ « نَعْلَمُ » وَ مَا
أَنْتَ بِهِ أَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ .
وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ
صَحْبِهِ وَ سَلَّمَ

Бисмиллагъи ррягъмани ррягъим. Аллагъумма, я залманни ва ла юмманну аълайги, я заль жалали валь икрами, я заттавли валь инаъми, ла илагъа илла анта загъра плажина ва жарал мустажирина ва аманал хаифина.

Аллагъумма ин кунта катаптани (катаптана) индака фи уммил китаби шакъийан (ашкъия), ав магъруман (магърумина), ав матрудан (матрудина), ав мукътаран аълайя (аълайна) фи рризкь фамгъу Аллагъумма бифазлика шакъавати (шакъаватана) ва гъирмани (гъирманана), ва тарди (тардана), ва иктара ризкь (ризкъана), ваасбитни (ваасбитна) индака фи уммил китаби саидан (суадаи) марзукъан (марзукъина) муваффакъан (муваффакъина) липхайрати, фаиннака къулта ва къавлукал гъякъу фи китабикал мунзали аъла лисани набиййикал мурсали ямгъу плагъу ма яшау, ва юсбиту, ва индагъу уммул китаби. Илагъи (илагъана) биттажаллиял аъзами фи лайлати ннисфи мин шаъбанал мукаррамиллати юфракъу фи гъа куллу амрин гъяким, ва юбраму ан такшифа аъни (аънна) минал балаи ма аъламу (наъламу), ва ма ла аъламу (наъламу), ва ма анта бигъи аъламу, иннака антал аъззул акрам. Ва салла плагъу аъла саййиддина Мугъяммадин ва алиги ва сагъбигъи ва саллам).

«Мусурмнарин машквар, гирами йигъар ва йишвар» кфуру китабидан

Аль-Исраъ валь-Миъраж

Ражабдин вазлин 26-пибдилан 27-пи йигъаз вуйи йишвну Мугъяммад Пайгъамбар ﷺ Кябайин улихъ даахнайи вахтна, Думу саб ахъю сесну уягъ апру: «Нивк'ан уягъ йихъ, даахнайир!». Улар ачмиш гъапган, Пайгъамбариз ﷺ Жабраил ва Микаил малаикар рякъюру. Дурарин гъизилихъди ва мержандихъди дабалгнаи успагъи лизи палат алийи. Гъадарин багахъ гъяйвниз ушар вуйи успагъи гъяйванат дийибгънади шулу, дидик акв тувру хлинцарра кайи. Думу Буракъ вуйи.

Пайгъамбар ﷺ Буракъдин элеуру ва хабарсузди диди Думу кафари терефназ гъахуру (аль-Исраъ). Дурар саб йишвахъ дергру, ва Жабраил малаикди Пайгъамбариз ﷺ гъудган апру теклиф апру ва гъаму жил учв кюч хъуз ккайи (гъижра) Мединайин жил ву кфури, хабар тувру. Хъа ражну дурар «Тур-Синай» кфуру дагъдин улихъ дийигъуру, гъадушвахъ Къудратлу Аллагъди ﷻ Муса пайгъамбарихъди гафар-чалар гъапну. Гъамушвахъра Аллагъди ﷻ Гъаънайири суннат-гъудган апру ва хъасин Думу Байт-Лягъмдиз -Вифлеемдиз - гъягъюру, му Иса пайгъамбар бабкан гъахъи шагъур вуйи. Мушвахъра ихъ Пайгъамбари ﷺ гъудган апру. Хъасин думу Иерусалимдиз, мистан дагъдихъна гъягъюру. Мушвахъ ярхла вуйи Байт-уль-Мукаддас мистаъ Аллагъди ﷻ Гъаънайир вари пайгъамбарихъди гюрюшмиш шулу, гъадарин арайиъ Ибрагъим, Муса ва Исара айи, ва гъадарихъ-

ди жамъаът-гъудган апру. Имамдин вазифийр Мугъяммад Пайгъамбари ﷺ кфули гъахуру. Мист'ан удучвуриз завариан жилина ирхнайи аъдатнан дару аквнан умбрар рякъюру ва саб дупну думу гъадарихъди завариина гъягъюру (аль-Миъраж). Думу ургъи завариина за шулу, хъасин гъелелиг инсанарикан сарра душну адру аьршдин варитган заан клякназра гъягъюру. Аль-Исраъ валь-Миъраж Аллагъу Тааълайи ихъ Мугъяммад Пайгъамбариз ﷺ дапнайи асас гъюрмат ву. Миъраждиъ Пайгъамбариз ﷺ инсанарин фикри дабтуз даршлу жюрейин гизаф къадар аламатар улупуру, дугъаз инсанарин хайирлу ляхнариъ дилигъну тувру ужувлар улупну. Завариз удучвган, Пайгъамбариз ﷺ гъацира завун аль-Къяба, Женнет, Жегъеннем, Аьрш, Курс ва хайлин жара аламатар рякъюру. Гъарсаб зав'ин думу учв тебрик апруайи пайгъамбарихъди гюрюшмиш шулу, хъасин дугъу ачухъди Аллагъдихъди ﷻ гафар-чалар апру. Гъадму аламатнан йишвну Къудратлу Аллагъди ﷻ мусурмнарина гъар йигъан чарасуз вуди хъуб ражну гъудган апбан фарз илипуру. Завариан ис гъахъи Мугъяммад Пайгъамбар ﷺ Буракъдин элеуру ва гъадму дакъикъайиъ учв нивк'ан уягъ гъапну йишвахъна къяляхъ хъакуру.

«Мусурмнарин машквар, гирами йигъар ва йишвар» китабидан

Къиматназ дару рьякъ

МУСА ДАДАЕВ: «ИМБУДАРИ АПІРУ УЖУВЛАК УЗУРА САБ ТИКИСИБ ПАЙ КИВУНЗА»

Сад йис улихъ узу Чечен республикайи гъахъунзу. Душваъ айи марцишин, душван утканвалар гъяркъган, къваз гизаф хуш шулу. Душв'ан къяляхъ гъафиган, узуз гъябкъюб вари дустариз, мирасариз ктибтнийза, ва гъацера «Урусиятдин радиойиз» мидкан ахю интервью тувунза. Хъа гъамус узухъди ляхин апІурайири Муса Дадаевдихъан интервью гъибисган, йиз фикрар хъанара Чечен республикайикан гъахъну.

Людмила Мишина

Хъа Муса Дадаевдикан ахирим-жи вахтари хабар гъабхъунзу. Мусайи чан маршруткайиъ дибикІна: «Му Аллагъу Тааъла бадали апІурайи ляхин ву. Къабидариз, бицидариз ва инвалидариз, гъацера шлиз пул бисуз къвагълан гъубишуш, ясана пул хъадарш, дурариз рьякъ пулсузди ву. Гъацера накъварихъна гъягърудариз, зияратдиз, жвумийин гъудгниз, больницайиз гъягърудариз ва гъяждиз гъушдаризра рьякъ пулсузди ву. Саризра фука пуб герек дар – удучІвну гъягъюб герек ву».

Му инсанарик кълхъри апІурайиб даруб дишлади гъаври шулу. Анжагъ саб суал арайиз гъюра: гъарган му касди гъамцдар ужувлан ляхнар апІуийин, дарш сабпи раж вуйин. КІулиз сабсана фикир гъюру: Белки му касдин гъаму жюрейинди садакъайиз ниат шул, ясана Аллагъу Тааълайиз чан хизандихъна вуйи рягъимлувализ гъямд апІури, ясана му шикил Рамазандин вазли гъивуб шул...

Ухъуз агъгъюганси, маршруткйир гъийин йигъан гизаф ишлетмиш апІура. Жин апІуб фу вухъа, узу маршруткайин улихъ дусри шулдарза, гъаз гъапиш саб фука гъабхъиш, думу хатІалу йишв ву. Гизаф аварйир шула: машинарихъ хъайидар гъялакди ву, гъарсар касдиз чан машиндиъ, маршруткайиъ артухъ инсанар эъну ккунду, гъамдиан гъамцдар дюшюшарра артухъ шула, гъаз гъапиш фука инсанар гъахураш, пулра гъадмукъан шулу. Магъа гъамци гъюжатар апІури, инсанар гъарсаб кепкихъ хъергнайи вахтна, му касди гъамциб мялумат тувуб ахю ляхин ву! Ав, мусурмнари кувват адрудариз, читин гъялнаъ айидариз кюмек апІури духъну ккунду.

Фука тувуз гучІ мапІан. Хъа нягъякъди дарди бисуз гучІ апІин

Ич хизандин уьмриан саб дюшюш къваин гъабхънийиз. Йиз адаш чпин хизандиъ хъубпир вуйи. Чан ахю гъард-

шар уьмриан гъягъюз хъюгъган, адаши ва дадайи гъаммишан дурарин веледариз кюмекар апІуи. Саб ражари учухъна имидин бай гъафнийи. Думу къяляхъ гъягъруган, адаш вокзликна думу гъауз гъягъюру. Чвлин вахт вуйи. Вокзликкан гъюруган, адаш ахъюди саб ккуртдихъди гъафи. Дада дишлади гъаври гъахъну: «Хъулиз тувунва дарин? Дугъаз думу якъин герек вуйиб агъгъавуз?». Адашин фикир жараб вуйи: «Дугъхан дишлади ужуб палат гъадабгъуз даршул. Хъа дугъаз къюрдну чан палтарихъдигІан йиздарихъди ужу хъибди...»

70-пи йисарин эвелиъ, думу вахтна гъахъидариз ужуди агъгъа, палат гъадабгъуз читинди вуйи. Дадайира гизаф хъял кади кІурадайи, амма къюрдухъна дициб ляхин гъабхъиган, дугъаз дерд гъабхъи. Дугъу чаз адашин «яркъу» юкІв ва мици гизаф хъайивал апІуб къабулди дарубдикан хабар тувну. Хъасин йисар гъушган, адашра имдруган, дадайи кІуи: «Адаши фука апІруган, эгер узу гъаври шуйиш ужу хъибдийи. Думу къискисвал апІурр дайи, мирасариз кюмек апІуи, иллагъки бицидариз. Дугъу апІрубдин узу думукъан гъаври шулдайза... Думу гъякъ вуйивалин

къяляхъна гъаври гъахъунза...». Дугъриданна, узура саб ляхнин гъаври гъахъунзу: Фука тувуз гучІ мапІан. Хъа нягъякъди бисуз гучІ апІин!

Ужувлан пай артухъ апІуб

Муса Дадаевди кІури шулу: «Имбудари апІру ужувлак узура саб тикисиб пай кивунза». «Мусурмнари, Исламдиъ фици яшаммиш духъну ккундуш, улупури ккунду». Мусайи, чав апІурайи ляхнин саспидар гизаф шадди шулу ва чазра, дурар шадди рьякруган, хушди шулуз, кІури гъапну. «Эгер маршруткайиъ айир яшлур вуди гъахъиш, дугъхан пул бисури шулдарза. Жигъиларихъ пул хъадру дюшюшарра шулу, ва дурар начди дугъужуру. Узу кІури шулза: «Баладар, шули аьдат ву». Жигъиларин мицдар дюшюшар хъуз мумкин ву, ва дурарин гъавриъра духъну ккунду. Инсанарра, чухсагъул кІури, разиди шулу.

Чан апІурайи ляхникан

Му кас рулихъ хъади 30 йис ву, ва гъелелиг маршруткайиъ айидарикан сарихъдикан дугъан гъярхивалар гъахъундар. 90-пи йисарин ахиреъ, читин вахтарира кмиди, рьякъяр ужуи даршра му касди, чан ляхин апІури гъахъну. Мугъу апІурайи ужувлан ляхниз интернетдиъ хайлин инсанари ахю вуйи чухсагъул къайд апІура. Гъит Аллагъди ﷺ му касдиз хъуркъувалар, чан гъазанжнаъ берекет, девлет, ижми иман туври!

ДУМД-ДИН КАНОНИЧЕСКИЙ ОТДЕЛ ИМАМАРИКАН ККУН АПІУРА!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله حق حمده وصلاته على محمد خير خلقه وعلى آله وصحبه

Гъямд ибшри Сар Аллагъдиз ﷺ, салат ва салам Пайгъамбариина ﷺ, дугъан хизандиина ва асгъабариина! ДУМД-дин канонический отдели жвумийин гъудган апІру шагърарин, гъуларин имамарикан ккун апІура. Ухъу урхру Къур'андин аятарин ва жвумийин гъудгнин къяляхъ апІру дюъйирин камил саваб хъпан бадали хабар туврача: Анасдихъан вуйи гъядисдиъ дупна: «Шли жвумийин гъудгнин къяляхъ, лик хъайи йишвхъан рибшвайиз, 7 ражари «аль-Фатигъа», «аль-Ихлас», «аль-Фалакъ», «ан-Нас» гъурхиш, дугъан вари гунгъарин афв апІиди ва чав фука Аллагъдихъ ﷺ ва Дугъан Пайгъамбарихъ ﷺ хъугънаш, гъадмукъадар савабра тувди». Айшайихъан вуйи жара риваятдиъ дупна: «Гъаму сурйир гъурху кас Аллагъу Тааълайи хъа жвуми йигъазкъан вари пис ляхнарехъан уьрхиди». Гъази вуйиган, имамари жвумийин гъудгнин къяляхъ гъамрар урхуб ужу ву, хъа жвумийин гъудгнин къяляхъ лисундин гъудган апІру йишвариеъ, гъаму сурйир ва дюаъ дурхну, хъасин лисундин гъудган апІри.

روي من حديث أنس رضي الله عنه من قرأ إذا سلم الإمام يوم الجمعة قبل أن يثني رجله فاتحة الكتاب وقل هو الله أحد والمعوذتين سبعا غفر له ما تقدم من ذنبه وما تأخر وأعطى من الأجر بعدد من آمن بالله ورسوله .

وروى ابن السني من حديث عائشة مرفوعا من قرأ بعد صلاة يوم الجمعة قل هو الله أحد والمعوذتين سبع مرات أعاده الله بها من سوء إلى الجمعة الأخرى .

وقال البارزي في كتابه فضائل القرآن خرج ابن وهب عن الحسن مرفوعا قال من قرأ عند تسليم الإمام يوم الجمعة وهو ثابن إحدى رجله قبل أن يعطفها وقبل أن يتكلم قل هو الله أحد سبعا وقل أعوذ برب الفلق وقل أعوذ برب الناس سبعا حفظ له دينه وديناه وأهله وولده .

وفوت ثوابها المخصوص ولو بجعل يمينه للقوم ، كما نقله الكردي عن ابن حجر . قال أبو طالب المكي : ويستحب له بعد الجمعة أن يقول « اللَّهُمَّ يَا غَنِيَّ يَا حَمِيدُ يَا مُبْدِيَّ يَا مُعِيدُ يَا رَحِيمُ يَا وَدُودُ أَغْنِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَبِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ وَبِطَاعَتِكَ عَنْ مَعْصِيَتِكَ . » أربع مرات . و قال الامام الغزالي وَقَلْ بَعْدَ ذَلِكَ أَيِّ قِرَاءَةٍ مَا ذَكَرَ سَبْعًا سَبْعًا « اللَّهُمَّ يَا غَنِيَّ يَا حَمِيدُ . . . الخ .

وقال ابن مسعود رضي الله عنه من قال بعد قراءة ما تقدم « اللهم يا غني يا حميد يامبدىء يا معيد يا رحيم يا ودود اغتني بفضلك عمن سواك وبحلالك عن حرامك » أغناه الله ورزقه من حيث لا يحتسب .

ونقل عبد الوهاب الشعراني نفعنا الله به أن من واطب على قراءة هذين البيتين في كل يوم جمعة توفاه الله على الإسلام من غير شك وهما : « إلهي لست للفردوس أهلا ولا أقوى على نار الجحيم فهب لي توبة واغفر ذنوبي فإنك غافر الذنب العظيم » .

ونقل عن بعضهم أنهما يقرآن خمس مرات بعد الجمعة . باجوري . مراجع : « تحفة المحتاج في شرح المنهاج » ، « نهاية المحتاج في شرح المنهاج » ، « اعانة الطالبين » ، « حاشية البجيرمي على الخطيب » ، « حاشية الجمل على المنهاج » لشيخ الإسلام زكريا الأنصاري ، « بغية المسترشدين

Редакцияйиз кагъаз . . .

Гъюрматлу ватанагълийир, мусурман гъардшар ва чйир, улихънаси «Ассалам» газатдин редакцияйиз Пилигъ гъулан агъали Айваз Ильясовдихъан кагъаз гъафну. Думу касди чан кагъзие ихъ гъийин йигъандин эдебсузваларикан, гъюрматсузваларикан дибикна. Магъа дугъан кагъзие дибикнаиб ичв фикриз туврача.

«Бисмиллагъи ррягъмани ррягъим! Ассаламу алейкум, гъюрматлу газат урхурайидар ва газатдин гъайгъушнаъ айидар! Узу вахт-вахтарик «Ассалам» газат урхури шулза. Му газат ужуб ву, ужудар ляхнарикан дибикна шулу, кфури, жарадариканра ебхури шулзуз, ва узура гъаци кфураза. Ав, газатдиде ужудар макъалиир шулу, хъа гъаз вуш уху апфураи ляхнар жара саягъ шула. Бицидариз ахюдар гъяспикк ккадар, гъуландариз - гъуландар, мирасариз - мирасар, гъуншйириз - гъуншйир. Йиз фикриан, жямаатдин арайие я кучал, ясана гъитибкивал, ясана тямягъ дубхъну ккундар. Гъятта чиб-чпиз кюмек апфури, гъюрмат ади, арайие гъакъвал ади дубхъну ккунду. Мусурман дин марциди, утканди, заанди вуйиб улупну ккунду. Хъа ихъ вари жара саягъ шула. Ги мусурман чиб-чпин хайир дакунди, сари сар масу тувруганси духъна, фтихъна вушра ахю тямягъ ади, чаз айибдиз гъамд дарапди шула. Накъваркъан сикинди гъидритри, рякъяр жара апфу, хъадатфу ксарра кмиди а. Дурариз агъдайкдан Ахиратдиз дурар хъади гъагъюз даршлул. Дурари чпин абйир-бабари му дон'яйиан фу хъади гъушнуш, гъаз фикир

апфурадайкдан? Ихъ халкъ гъаму ляхнарикъан ярхла хъуз фу герек ву?

Саб гъулаъ яшамии шули айидарин арайие мицдар дюшюшар духъну ккундар ахир. Саб фукла апфуган, гафар саб жюрейиндар, хъа апфу ляхин жара жюрейинуб дубхъну ккундар! Дици гъабхъиш, му ляхнарикан ихъ гъюрайи наслар фици гъаври шул?! Йиз суал хъанара текрар апфураза:

Ихъ халкъди гъамцдар ляхнар ярхла апбан бадали, фу дапну ккунду?

Редакцияйин терефнаан:

Сабпи нубатна Айваз Ильясовдиз гъамци ихъ жямаатарихъан, мусурманарихъан юкв убгрувализ ахю вуйи чухсагъул къайд апфурача. Гъит Аллагъу Тааблайи ижми иман тувривуз, хъуркъувалар ишривуз! Хъа яв суалнакан кфуруш, ав, гъий-

ин девриъ бицидар ахюдарихъна гъюрматсуз духъна, гъуншйирин чиб-чпихъна гъюрмат имдар, гъуландарин арайие футна абхъра. Му ляхнар дархъбан бадали, сабпи нубатна, ухъуз ихъ диндикан агъяди ккунду ва гъарури чан веледдизра улупну ккунду. Гъаз гъапиш илимлу касдиз ахюдариз гъюрмат дапну ккуниваликан агъа, чфуруб апфуз, футна апфуз хай даршлуваликан агъа ва думу дицдар ляхнарикъан ярхла шулу. Къюб кфуруб, ихъ веледар эдебсуз хъувалин, гъюрматсуз хъувалин тахсиркрат уху, абйир-бабар вухъа. Хъанара текрар апфураза, эгер бициди имиди уху дурариз ужуб тербия туври гъахъиш, иншаАллагъ, дурарикан ухъуз чфуруб рякьидар.

Тямягъваликан кфуруш, му месэла учфуди дугъубжвна. Варидариз чпи заанди, утканди, вари чануб вуди ккунду. Тмурурикан, гъуншдикан фикир апфудар, гъайифки, цибтлан имдар. Му месэлайи ихъ имандин камилсузваликан улупура. Гъаз гъапиш Пайгъамбарин ﷺ гъядисдиде дупна: «Жвуву жвуваз ккуниб жараризра ккун дарапдикъан гагъди, дугъан иман камил даршул». Магъа ихъ тямягъкарвалра фтиан вуш, агъю гъабхъихъуз. Гъаци вуйиган, гъюрматлу мусурман, гъарури ичв иман ижми апфуз зегъмет зигай, ичв веледариз ужуб тербия тувну, дурариз илимдикан улупури духъну ккунду. Эгер гъаму саягъниинди уху уьмур хъапфуз хъюгъиш, ихъ арайие мицдар суалар, эдебсузвалар, гъюрматсузвалар даршул кфури, умудлу вуза. Хъа Айваз Ильясовдиз му месэла за апбаз хъанара ахю чухсагъул къайд апфураза.

Ахю зарарнан ляхин

3 « Адашин сар дустру чахъна ляхнизра гъадагъунзу, саб гафниинди, ужуйи яшамии шулайча. Учуз шубридиз йиз гъазанж чяаън шуйи, ва думутанна гъайри хъанара улдубчвубра шуйчуз. Хъа дугъахъди лихруган, улдубчвубра арагъи шуйи. Сабпи ражари, хай шулдаруз, кфури убхъурдайза, амма яваш-яващиди думу ляхнихъ хъанара хъюгъза. Хъасин дадара швуваз гъушну, ва дурар Владивостокдиз кюч гъахъну, учузра теклиф апфуи, амма учу ваъ гъапунча. Узу хъанара йиз улихъандин гъалнаъ ахъуз: убхъури, чфуру ляхнар апфури шуйза, хпир ляхнихъ шуйи, хулаъ фужкла шулдайи. Ккебгъну имиди вари ужуб вуйи, хъасин ккергъу гъархъивалар; учуз веледар адайчуз, белки, адрувал ужувлазра гъабхъну шул, гъаз гъапиш узу убхъуйза ва ищру веледар хъуз мумкинра вуйи. Саб гафниинди хпир узхъан гъудучвну, ва дюзра гъапну, думу ужур инсан вуйи, гъаз вухъа узусир пиянискайихъди чан уьмур чфур апуб.

- Му фикир апфуз варитан ужуб вахт ву: уьмур чфур шула, хизан ккадабхъура, вари дипну, дустарра, ляхинра хилан адахъуб ва уьмур цийи кфулан ккебгъуб...

- Ваъ! Узу наана гъагъурухъа, гъятта дерднаан хъанара артухъ убхъуз хъюгъза. Убхъур вува кфури, ляхнихъра ис гъапунзу, пулра гъудрубкфри гъабхъну, мирасарра вари ярхла гъахъунзухъан, фицики узу дурарихъан варидихъан буржди пул гъибиснийза. Хъа саспидарисана, узу чпин бурж хъади гъушган, кфуи: «Къаляхъ апуб герек дар, сарун учухъинди рякъ кивалан гъархъ». Магъа гъамци узу саризра герек дарди гъахъунзу.

- Хъа гъар йигъан фу убхъуйча? Пул наънан вуйи? Уву кфурава, пул гъубкфурдайи ва бурж апфуз ужурра имдайи, кфури.

- Герек дару алатар уч апфури, дурар саб гъалназ духну, гъац кыматназ масу туври гъахъунза. Гъазанмиш апфури - убхъури. Дустарихъди гъюшмиш шуйи: «-Пул хъайин? - Ав! - Дици вуш гъагъухъа? - Гъагъурухъа...». Ккебгъуйча пивойилан, хъа йишваз ликариин дугъужвуз даршлугансиб гъалнаъ

шуйча. Гъациб гъалнахъна гъафунзаки, шли арагъ убзруш, гъадгъахъди дусуйза, саб арагъдихъ ляхин апфуиза. Хулаъ кыматлуб фу аш, думу масу туври, дидихъ арагъ гъадабгъури гъахъунза. Саб ражари, арагъ дубхъну, йиз дуст нивкүз гъушган, узу, дугъан гъюнихъ хъайи мани палат узуз гъадабгъну, йизуб дугъахъ хъипза. Йизуб манишин кайиб дайи. Узу дилин гъагъурайган, милицийири, документар гъерхри, дерккунзу, хъа узухъ хъайи документар йиз дустрандар гъахъну. Душв'ан удучвруган, гепатитдихъна туберкулёзра гъабхъниз. Йиз 40 йистан дариз, амма къабирси рякьюразу.

Дугъриданна Тимурихъинди гъилигиган, дугъаз сарира 50 йистан исина тутрувур, анжагъ артухътлан. Муъган убхъуб дипну гъац йистан артухъ дайи, амма чан бедендиде ужудар дигишвалар гъахъиб дугъаз рякьюра.

- Му ляхин дипуз ахю кюмек Юлия Романовайи гъапунзу. Узу гизаф ражари, дипурза кфури, хъюгънийза, амма гъабхъундайзухъан. Му касдиз ахю чухсагъул къайд апфураза. Магъагъгъала шагъриъ айи наркологияйин диспансериз гъушунза, гъадушваъ дугъан гизаф кюмек гъабхъунзуз. Гъамус варидариз пуз ккундузуз: «Арагъ мубхъанай, дидкан саб мянфяаъ адар - анжагъ зарартлан. Лигаи узухъинди, эгер арагъ дайиш, йиз уьмур жараси хъуз мумкин вуйи. Фицики узу фужкла дарза ва саризра узу герекра дар, я веледар адаруз, ясана багахълуйир, я дустар - му гизаф читни гъал ву! (Уларин нивгъар гъагъури.)

Гъаму макъала гъазур дапнайи вахтна учуз Тимур, арагъдиан зегъерламиш духъну, кечмиш гъахъну кфури, хабар гъафи.

- Саспи инсанар Пайгъамбарихъди ﷺ гюрюшмиш гъяхъну кѳуру гафар гъякълудар вуйин ва дици хъуз мумкин вуйин?

- Му суалназ жаваб Ибн Гъжар аль-Гъайтамийин «Фатаваль гъядисия» китабдиан тувдихъа (мяна): «Ав, Пайгъамбарихъди ﷺ гюрюшмиш хъуз мумкин ву. Ва думу Аллагъу Тааълайиз багахъ вуйи инсанарин караматарикан вуйиваликан якъинди имам Гъазалийи, (гъижрайинди 505-пи йисан кечмиш гъяхъну), Аль-Баризийи (645-738), Къуртѳубийи (600-671), Абу Жамрат (695-пи йисан кечмиш гъяхъну) гъапну. Ктибтури шулуки, сар вали кас аьлимдихъна мажлисдиз гъафну. Думу аьлим касди саб гъядис ктибтурайиган, валийи гъапи: «Думу гъядис гъякълуб дар». «Наънан аьгъавуз?» - кѳури гъерху аьлимди. Вали касди гъапи: «Пайгъамбар ﷺ яв багахъ дугъужвна, дугъу кѳура: «Узу му гафар гъапундарза» (лиг «Фатаваль Гъядисия», 547-пи маш). Ибну Гъжарихъан гъерхнийи: «Уягъ вахтна Пайгъамбар ﷺ рякъюб мумкин вуйин?» Дугъу гъапну: «Саспидари мумкин дар, хъа тмундари мумкин ву, кѳура. Ва мурад гъякълу гафар ву. Мидкан марцци инсанари ктибтури шуьйи ва дурарин гъякълувалиъ шак'вал адар. Уягъ вахтна-ра рякъюз мумкин ву, кѳуру гафариз далил вуди дурари Бухарийихъан вуйи гъядис кѳваин апѳуйи: «Шлиз узу нивкѳукди гъяркънуш, дугъаз узу уягъ вахтна-ра рякъйиди» (лиг Сагъигъуль Бухари, №6592), яни чан улариинди узу рякъйиди. Му гъядисдиъ «Кѳвахъди рякъйиди» кѳуру мяна тувра, кѳурударра а». Аль-Баризийи гъапну: «Дугъриданна, ихъ вахтарира ва улихъ вахтарира, Пайгъамбар ﷺ му дюн'яйиан гъягъбалан къяляхъ думу чѳивиди гъяркъюнчуз, кѳуру вали ксар гъяхъну» (лиг «Фатаваль гъядисия», 548-549-пи машар).

- Эгер жвуван веледди гъудган апѳурдарш, фу дапѳну ккунду?

- Пайгъамбарин ﷺ гъядисдиъ дупна: «Учван гьарур марччлихан ву ва дурарихъанди жавабдар ву». Гъаци вуйиган, уву яв веледдихъан, дурарин йисар тамам хъайизкъан, жавабдар вува ва сабпи нубатна дугъу диндин шартлар тамам апѳуруш-апѳурдаш, гъаддиз ахъю фикир тувну ккунду. Дугъаз гъудган фарз вуйибдикан, думу тамам дарапѳиди гъибтиш, ахъю аьзаб тувруваликан хабар тувну ккунду. Гизафси, инсанди диндиъ улупнайи фарзар тамам апѳурдар чаз дурар тамам дапѳну ккуниваликан аьгъдруган, хъа аьгъю гъабхъиган, тамам апѳуз зегъмет зигуру. Гиран хъуз кѳурайиб дариз, хъа амма яв веледди гъамус гъудгнар дарапѳувалин себеб увуъ а. Гъаз? Уву гъачѳиндин гъудган апѳруган, думу гъудгниз нивкѳ'ан уягъ апѳурана? Мидин гъякънаан Пайгъамбарин ﷺ уткан гъядис а: «Учву бицѳидариз гъудган апѳуз 7 йис тамам гъабхъихъанмина амур апѳинай, хъа 10 йисхъан гъудган гъибтрус, саб бицѳиди бачѳ кдатури, тербияламиш апѳинай». Уву Пайгъамбари ﷺ гъапиганси гъапѳуна?... Эгер мици гъапѳнийиш, саб жюрейин манигъвал хъибдаи. Гъаци вуйиган, абѳир-бабар, гъаму Пайгъамбарин ﷺ гъядисдихъди гъягъюри, ичв веледариз чарасуз вуди дидиз тялукъ тербия тувуз чалишмиш йихъай.

- Узуз даккунди, амма узуз аьгъяди-аьгъяди варитѳан ахъю гунагъ гъапѳунза. Узуз дидин фу хъибди?

- Варитѳан ахъю гунагънан, ухъуз хабар айиганси, варитѳан ахъю аьзабра шулу. Амма ухъу гъапѳу гунгъарин кѳваанѳан тубара дапѳну ккунду ва думу гунгъар сарун текрар дарапѳуз ниятра дапѳну ккунду. Пайгъамбарин ﷺ гъядисдиъ дупна: «Гунгъарин туба апѳур гунгъар кадрурик мисал ву».

Ушвнихъан шид хъжабгъруган

اللَّهُمَّ اعْنِي عَلَي تِلَاوَةِ كِتَابِكَ وَ كَثْرَةِ الذِّكْرِ لَكَ

«Аллагъумма аини аьла тилавати китабика ва касрати ззикри лака»
Мяна: «Я Аллагъ, узуз Яв китаб (Къу'ан) урхуз ва Уву кми-кмиди кѳваин апѳуз кюмек апѳин».

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чѳир!

Нагагъ учвуз ихъ мусурман диндихъди аьлакьалу вуйи месэлийрикан гъаври адруб гъерхуз ккундуш, ясана «Ассалам» редакцияйиз вуйи суал аш, зенг апѳинай: 8-988-429-26-42, ясана 51-85-22.
Учъхан шлубдин, иншаАллагъ, учу кюмек апѳидича ва ичв гъулулугъар тамам апѳуз чалишмиш хъидича.

- Гъардшин хпирик куркѳиш, гъудгнин батѳил шулин?

- Гъардшин хпирик куркѳиш гъудгнин батѳил шулу, гъаз гъапиш думу гъаргандиз гъузру мягъра-марикан гъисаб шуладар.

- Узу жилириз гъушган, йиз жилир учу чиб-чпихъна сатѳи хъайиз кечмиш гъяхъну. Узъхан иддаин йигъар ккудукѳайиз жарариз гъягъюз шулин?

- Учву чиб-чпин багахъ гъяхъндашра, 4 вазна 10 йигъ арайиан дурубѳиди, жарариз гъягъюз хай шулдарвуз.

- Узу жилирихъ хъайир вуза, учуз бицѳидарра ачуз, амма йиз жилири хпирихъна вуйи чаин али фарзар апѳурдар. Ич никягъ дюзиб шулин?

- Ичв никягъ дюзиб ву, аммаки жилири, саб манигъвалра адарди, чаин али саб фарзра дарапѳри гъахъиш, хпирихъан чан жилирикан тѳалакъ тувуб ккун апѳуз шулу. Эгер думу рази дарш, думу месэла имамдихъна душну гъял дапѳну ккунду. («Шаргъ уль-Мягъялли»).

- Бицѳир кайи вахтна дишагълийирин палтарикан хъивал (менструация) шулин?

- Имам Абу-Гъянифайи ва Аьгъмадди, бицѳир кайи вахтна палтарикан хъивал шулдар, кѳура, хъа имам Маликийи ва Шафийийи - мумкинвал а, кѳура («Мизану аш-Шаърани»).

- Жямаягъ гъудган апѳруган, къюбпи жерге наънан ккебгъру?

- Имамдин къяляхъ дугъужвру йишвхъан къюбпи жерге ккебгъру, ва гъадму йишвхъан жерге арччул ва гагул терефаризди яркъу шулу («Фатгъуль Аьлам»).

ДАГЕСТАНСКИЙ ИСЛАМСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ ШЕЙХА МУХАММАД-АРИФА

ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ АБИТУРИЕНТОВ НА ОЧЕРЕДНОЙ УЧЕБНЫЙ ГОД

Цель обучения – подготовка специалистов со средним и высшим профессиональным религиозным образованием по направлению «культ исламского вероисповедания» квалификации «священнослужитель исламского культа».

ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОСТЬ ОБУЧЕНИЯ:

- ✓ в медресе – 3 года.
- ✓ в университете – 5 лет.

ДОКУМЕНТЫ НЕОБХОДИМЫЕ ДЛЯ ПОСТУПЛЕНИЯ:

- ✓ нотариальная копия аттестата или диплома;
- ✓ копия паспорта – 2 шт.;
- ✓ фотокарточки размером 3x4 в количестве пяти штук;
- ✓ медицинская справка Ф 086;
- ✓ копия прививочного сертификата Ф 156/93-у;
- ✓ рекомендация от преподавателя религиозного обучения либо от руководителя мечети (имам) расположенной по месту жительства абитуриента.

ПРИЁМ ДОКУМЕНТОВ С 1 ИЮНЯ ПО 18 АВГУСТА

г. Махачкала, ул. Дахадаева, 136

Наш адрес:

тел.: 8 (8722) 67 55 08; 8 988 294 56 16

- Узу жилирихъан жара гъахъиган, иддаин йигъар ккудукѳайиз, жарариз гъушунза. Гъамциб нюкягъ ич дюзиб шулин ва гъамдин учуз гунагъ айин?

- Ав, учву гунагъ гъапѳунчва, гъаз гъапиш иддаин йигъар ккудукѳайиз жарариз хпирди гъягъюз ихъ Шариабѳти ихтияр туврадар. Хпарин гъарсарин, чпин жандин гъялариз дилигну жа-жара жюрейинди иддаин йигъар ккудукѳуру. Гъадму иддаин йигъар ккудукѳган, дугъриданна, хпир жилирихъан жара хъуб гъисаб шула. Эгер учву гъамусаабѳра сатѳиди яшамаш шулаш, учву дишладу чиб-чпихъан жара духъну ккунду, ва, иддаин йигъар ккудукѳган, хъасин тазади никягъ апѳуб лазим ву.

Рузнама

Июнь

Йигъ	Гъиринд. Ас-Субгъ.	Ригъ гъудуб.	Лисундин Аз-зугър	Гъаркван. Аль-аьср	Лавлан. Аль-Магъриб	Хъитѳирхв. Аль-гъишаъ
1	2:57	5:11	12:47	16:49	20:23	22:18
2	2:56	5:10	12:47	16:49	20:24	22:19
4	2:54	5:09	12:47	16:50	20:25	22:21
6	2:52	5:09	12:48	16:51	20:26	22:23
8	2:51	5:08	12:48	16:51	20:28	22:26
10	2:49	5:07	12:48	16:51	20:29	22:28
12	2:49	5:06	12:49	16:52	20:30	22:29
14	2:47	5:06	12:49	16:53	20:32	22:31
16	2:47	5:08	12:50	16:54	20:32	22:32
18	2:47	5:08	12:50	16:54	20:32	22:33
20	2:47	5:08	12:51	16:55	20:32	22:35
22	2:47	5:08	12:51	16:55	20:32	22:35
24	2:47	5:09	12:51	16:55	20:33	22:34
26	2:50	5:10	12:52	16:56	20:34	22:34
28	2:50	5:10	12:52	16:56	20:34	22:34
30	2:52	5:11	12:52	16:56	20:34	22:33